

κλησία απέκρουσε τὴν ἐπεικὴ βεβαίως ταύτην πρότασιν. Καὶ τοῦτο πότε; Ἐνῶ παρεκτός τῆς ἄλλης κακοηθείας καὶ ἀναρχίας ἣτις ἐπεκράτει ἐν Ρώμῃ ἐπὶ ἡμιόλιον ἤδη ἑκατονταετηρίδα, ἐν ἔτει 1045, ὁ πάπας Βενέδικτος Θ' ἐξεποίησε διὰ τακτικοῦ συμβολαίου τὴν ἀρχιερωσύνην εἰς τὸν συγγενῆ αὐτοῦ Γρηγόριον Σ' ἀντὶ χιλίων λιτρῶν ἀργύρου, κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος τρεῖς πάπαι ἠδρεύον συγχρόνως ἐν Ρώμῃ, ὁ Γρηγόριος Σ', ὁ Σίλβεστρος Γ' καὶ ὁ Βενέδικτος Θ', ὥστε ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ διακρίνη τις τίνα ἐξ αὐτῶν ὄφειλε νὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς κεφαλὴν αὐτῆς ἢ καθόλου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Οὕτω δὲ εἶχον τὰ πράγματα καὶ τὰ πνεύματα ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει, ὅτε τῇ 25 Μαρτίου 1043 ἐχειροτονήθη οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὁ Μιχαὴλ Κηρουλάριος.

Ὁ πατριάρχης Μιχαὴλ ἦτο ἄνθρωπος δξύς, πολυπράγμων, φίλαρχος καὶ φιλόδοξος. Ὁ Ἐφραίμιος λέγει αὐτὸν θερμομαγὸν ἄνδρα, ὑπερόπτην τῶν νόμων καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ μαρτυροῦσιν, ὅτι, ὀλίγον σεβόμενος τὰ καθεσιῶτα ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθῆ παραλόγους ἐξωτερικὰς ἀξιώσεις. Εἶδομεν ὅτι ἦτο εἰς ἐκ τῶν εὐπατριδῶν οἵτινες συνώμοσαν κατὰ τῆς ἀθλίης κυβερνήσεως τοῦ Μιχαὴλ Δ' ἢ μᾶλλον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ὀρφανοτρόφου. Καὶ τότε μὲν ἐξωρίσθη καὶ ἐδημεύθη, γενόμενος δὲ βραδύτερον πατριάρχης ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Θ' διέζησεν ἐν εὐερίᾳ μετὰ τοῦ βασιλέως τούτου, εἰς ὃν ὄφειλε τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ ὅστις ἄλλως τε προθύμως μετ' αὐτοῦ συνέπραττεν ἐν παντί. Ἀλλὰ τρία περίπου ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου ὁ Μιχαὴλ συντελέσας, καθ' ἃ προῖστορήσαμεν, εἰς τὴν ἀνάρρησιν τοῦ ἀρχηγέτου τῶν Κομνηνῶν, τοσοῦτον ἀγερώχως ἐπολιτεύθη ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἠνάγκασε τὸν καλὸν καγαθὸν ἐκεῖνον ἄνδρα νὰ ἐξώσῃ αὐτὸν τοῦ πατριαρχείου. Χαρακτῆρ τοιοῦτος δυσκόλως ἠδύνατο νὰ συμβιβάσῃ τὰ μεταξὺ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς ὁσημέραι προαγόμενα πάθη καὶ ἀντικρούμενα συμφέροντα. Οὐδὲν ἦτον δὲν ἠξέυρομεν ἂν αὐτὸς τῶντι ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἠέξεως. Οἱ Δυτικοὶ βεβαιοῦσι μὲν ὅτι αἰφνης ἐν ἔτει 1053, ἦτοι δεκαετίαν ὄλην ἀφ' ἧς ἀρχιεράτευσε καὶ τετραετίαν ἀφ' ἧς προεχειρίσθη πάπας ὁ Λέων Θ', ὁ Μιχαὴλ ἐκλείσεν ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν Λατίνων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀφήρεσε τὰ μοναστήριά των ἀπὸ τοῦς ἡγουμένους αὐτῶν· ἀλλὰ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἐπιτρέπεται νὰ ἀμφιβάλλωμεν μέχρι τινός. Οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων χρονογράφων ἀναφέρει αὐτό. Ὁ Λέων Θ', ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἦν κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔγραψε πρὸς τὸν πατριάρχην Μιχαὴλ καὶ εἰς ἦν μετ' ὀλίγον θέλωμεν ἐπανελθεῖ, μνημονεύει μὲν τοῦ διωγμοῦ ἐκεῖνου ἀλλ' ὄχι ὡς πράγματος ἀναμφισβητήτου, διότι ὁμιλῶν περὶ αὐτοῦ λέγει «καθ' ἃπερ ἐπληροφορήθημεν». Καὶ ἔπειτα ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μιχαὴλ, εἰς ἣν ἀπεκρίνετο οὕτως ὁ Λέων Θ', ἦτο κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἐργενοροῖθερ φιλικωτάτη καὶ ὅσον ἐνδέχεται συνδιαλλακτικὴ· ὥστε δὲν ἐννοοῦμεν τῇ ἀληθείᾳ πῶς ὁ πατριάρχης οὗτος ἠθέλεν ἐπὶ τοσοῦτον ἄλλα πράττει καὶ ἄλλα γράφει. Τὸ μόνον βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ἀχιρίδος Λέων συνέταξε τότε συγγραφὴν τινα σταλεῖσαν εἰς τοὺς ἀνά τὴν Δύσιν ἀρχιερεῖς, δι' ἧς προσέβυλλε τὰ ἔθιμα μᾶλλον ἢ τὰ δόγματα αὐτῶν, μὴ πραγματευόμενος εἰμὴ περὶ ἀζύμων, νηστειῶν καὶ προσευχῶν, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ὑπελήφθη ὡς ὑποκινηθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Λέων Θ' ἀπήνησε διὰ τρόπου ὑβριστικωτάτου εἰπῶν πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι κατὰ κοινὴν φήμην ἐκάθισέ ποτε (κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος) ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως γυνή· ἐννοεῖται ὅτι ἡ φήμη αὕτη ἦτο ἐπίσης γελοία καὶ ἀνυπόστατος ὅσον ἦτο καὶ ἡ περὶ τῆς παύσεως Ἰωάννης. Ἀλλὰ ὅπως δὴποτε καὶ ἂν εἶχον τὰ περὶ τῆς ἐπιστολῆς ἐκεῖνης τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λέοντος καὶ ὁφ-

